
TAALSPRONG

LEERKRACHTHANDLEIDING

Thema 2: Ik ben ik en jij bent jij

Introductie	5
Lesuitwerkingen	11
WEEK 1	
Les 1 Iedereen is anders!	12
Les 2 Ella en Bella	13
Les 3 Mijn gezicht (1)	14
Les 4 Mijn gezicht (2)	16
Les 5 Bella krijgt een bril	18
WEEK 2	
Les 6 Mijn lichaam (1)	20
Les 7 Mijn lichaam (2)	22
Les 8 Mijn lichaam (3)	24
Les 9 Mijn lichaam (4)	26
Les 10 Kijk wat ik kan!	28
WEEK 3	
Les 11 Groter dan ... (1)	30
Les 12 Groter dan ... (2)	31
Les 13 Mijn kleren (1)	32
Les 14 Mijn kleren (2)	34
Les 15 Ik ben ik!	36
HERHALINGSWEEK	
Herhalingsdag 1	38
Herhalingsdag 2	40
Herhalingsdag 3	42
Herhalingsdag 4	43
Herhalingsdag 5	44
Kopieerbladen	45
Materialenlijst	55

Introductie

- Verhaallijn
  - Themadoelen
  - Doelwoorden
  - Gebruikswoorden
  - Woordschema's
  - Kopieerbladen/platen
  - Poster voorzetsels
  - Liedjes
  - Verhaal/boek
-

VERHAALLIJN

Het tweede thema van de methode Taalsprong gaat over de tweeling Ella en Bella. Ze lijken erg veel op elkaar. Het zoeken naar overeenkomsten en verschillen tussen Ella en Bella loopt als een rode draad door dit thema. In week 1 staan de verschillende onderdelen van het gezicht centraal. Bella krijgt in les 5 een bril. Nu is er een duidelijk verschil te zien tussen Ella en Bella. In de tweede week worden de verschillende onderdelen van het lichaam besproken en de grootte van de kinderen (ook de grootte van Ella en Bella). Ook wordt er gekeken naar de kleding en soorten sluitingen die aan kleding zitten. In les 15 maken de kinderen een paspoort van zichzelf.

Op de eerste dag in de herhalingsweek wordt een signaleringstoets afgenomen. Gedurende de week worden de onderdelen die de kinderen dan nog niet goed beheersen, verder uitgediept. Op de laatste dag in de herhalingsweek vindt er een controletoes plaats waarna het thema op een leuke manier (een quiz) afgerond wordt.

THEMADOELEN

MONDELING TAALONDERWIJS

- De kinderen kunnen eenvoudige informatie begrijpen en koppelen aan hun eigen situatie.
- De kinderen kunnen gericht begrijpend luisteren naar fictie (de verhaallijn volgen en begrijpen).
- De kinderen kunnen eenvoudige instructies uitvoeren.
- De kinderen kunnen in eenvoudige bewoordingen een beschrijving geven.
- De kinderen kunnen zichzelf voorstellen.

Subdoelen

- begrijpen van eenvoudige informatie;
- gericht luisteren naar de tekst van een lied;
- begrijpen van de strekking van een verhaal;
- begrijpen van de inhoud van een verhaal, met ondersteuning van een plaat;
- leggen van verbanden tussen gegeven informatie (verschillen-overeenkomsten);
- beantwoorden van eenvoudige (open) vragen;
- uitwisselen van eenvoudige informatie;
- geven van instructies;
- formuleren van zinnen;
- formuleren van (vraag)zinnen in een gesprek;

SCHRIFTELIJK TAALONDERWIJS

- De kinderen kunnen instructies uitvoeren.

Subdoelen

- invullen van een formulier;
- uitvoeren van instructies op een werkblad.

TAALBESCHOUWING

- De kinderen kunnen een vergelijking maken van woorden die met elkaar verwant zijn (de trappen van vergelijking).

Subdoelen

- toepassen van rijmwoorden;
- verstaanbaar uitspreken van woorden/zinnen.

WOORDENSCHAT

- De kinderen kunnen de doelwoorden (76) uit het thema herkennen en benoemen.
- De kinderen kunnen de gebruikwoorden (68) uit het thema begrijpen.

Subdoelen

- uitbreiden van de woordenschat;
- kennen van de betekenis van woorden uit de woordschema's 'HET GEZICHT', 'HET LICHAAM', 'VAN GROOT NAAR KLEIN', 'DE KLEREN' en 'DE SLUITING';
- herkennen van een woord op grond van een beschrijving;
- gebruiken van rekenkundige begrippen die lengte aangeven.

DOELWOORDEN

Deze woordenlijst is een overzicht van de 'nieuwe' woorden die, binnen de lessen van dit thema, speciale aandacht krijgen. Aan het einde van dit thema dienen de kinderen deze woorden zowel receptief als productief te beheersen.

1. achterkant, de	20. groter dan	39. litteken, het	58. sproet, de
2. anders	21. haar, het	40. meten	59. stampen
3. arm, de	22. hand, de	41. mond, de	60. teen, de
4. been, het	23. hemd, het	42. nek, de	61. trui, de
5. bil, de	24. hetzelfde	43. neus, de	62. T-shirt, het
6. bloes, de	25. heup, de	44. onderbroek, de	63. tweeling, de
7. borst, de	26. hoofd, het	45. oog, het	64. verschil, het
8. bril, de	27. jas, de	46. oor, het	65. verschillend
9. broek, de	28. jurk, de	47. paspoort, het	66. vest, het
10. buigen	29. kin, de	48. pols, de	67. veter, de
11. buik, de	30. klappen	49. riem, de	68. vinger, de
12. dezelfde	31. klein	50. rits, de	69. voet, de
13. draaien	32. kleiner dan	51. rok, de	70. voorhoofd, het
14. elleboog, de	33. kleinste	52. rug, de	71. voorkant, de
15. enkel, de	34. klittenband, het	53. schoen, de	72. wang, de
16. even groot	35. knie, de	54. schoppen	73. wenkbrauw, de
17. gezicht, het	36. knoop, de	55. schouder, de	74. wiebelen
18. groot	37. lichaam, het	56. slaan	75. wimper, de
19. grootste	38. lijken op	57. sok, de	76. zwaaien

GEBRUIKSWOORDEN

Deze woordenlijst is een overzicht van woorden die naast de doelwoorden ook aan bod komen binnen dit thema en wel zo frequent dat verondersteld kan worden dat de kinderen deze woorden aan het einde van dit thema in ieder geval receptief beheersen.

1. aan elkaar	18. elkaar	35. lied, het	52. spiegel, de
2. aanhebben	19. fout, de	36. lievelingskleden, de	53. sluiting, de
3. aanwijzen	20. geboren	37. meetlint, het	54. tegelijk
4. allebei	21. gelijk	38. midden	55. tegenover
5. allemaal	22. goed	39. nazingen	56. tussen
6. bekijken	23. hebben	40. niemand	57. vastzitten
7. bewegen	24. hoofdpijn, de	41. niet	58. volgorde
8. bij (zichzelf)	25. huid, de	42. nodig hebben	59. vlek, de
9. blijven	26. iedereen	43. omdraaien	60. wisselen
10. boven	27. iemand	44. ophangen	61. wond, de
11. couplet, het	28. kennen	45. opticien, de	62. woord, het
12. dichtbij	29. kiezen	46. plaat, de	63. zetten
13. dichtdoen	30. kleren, de	47. poster, de	64. zichzelf
14. dichtmaken	31. langzaam	48. prentenboek, het	65. zien
15. dokter, de	32. letter, de	49. rap, de	66. zijn
16. echte	33. leuk	50. regel, de	67. zitten
17. eigen	34. lichaamsdeel, het	51. robot, de	68. zoeken

WOORDSCHEMA'S

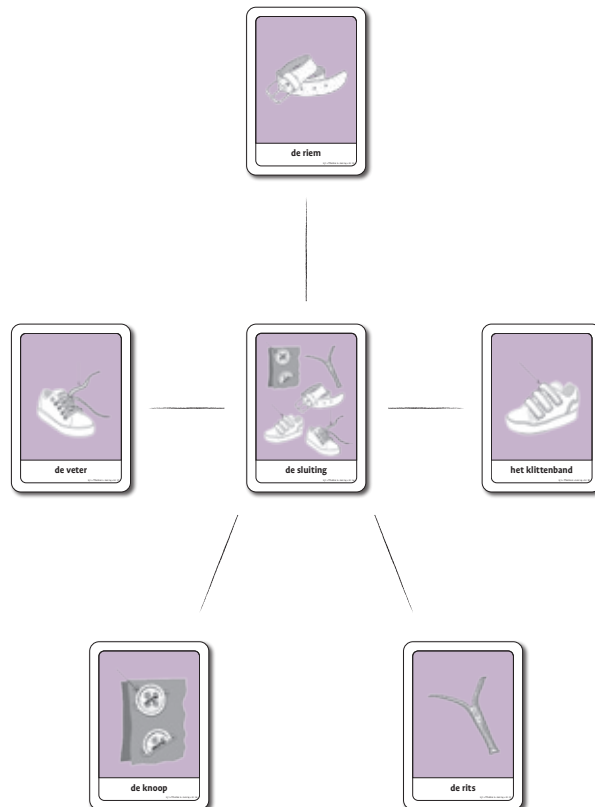

Aan het einde van het thema hangen aan de woordmuur alle woordschema's, die gedurende dit thema aan bod komen. Hieronder een overzicht van deze woordschema's.
Een digitale uitgave van de woordschema's is te vinden op de website www.ea.aw/catalog/taalsprong/.

1. De woordspin DE KLEREN:

2. De woordspin DE SLUITING:

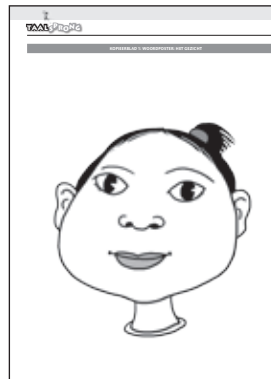

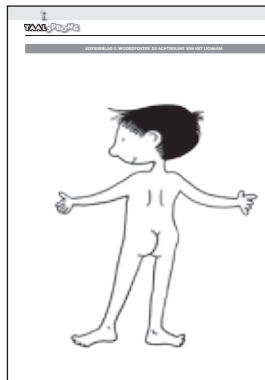
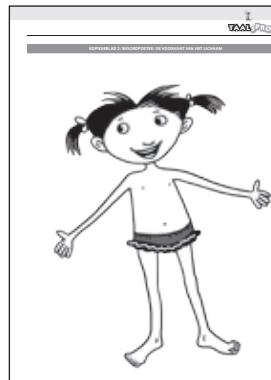
KOPIERBLADEN/PLATEN

De volgende kopieerbladen en platen worden in dit thema ter ondersteuning van het woordenschatonderwijs aan de woordmuur gehangen.

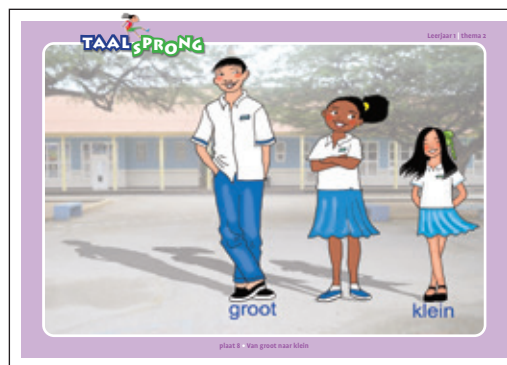
HET GEZICHT:

HET LICHAAM:

VAN GROOT NAAR KLEIN:

POSTER VOORZETSELS

In dit thema wordt de poster VOORZETSELS herhaald. Het is de bedoeling dat deze poster het hele schooljaar blijft hangen in de klas, zodat u telkens de voorzetsels kunt herhalen.

LIEDJES

In dit thema worden twee liedjes aangeleerd, te weten:

1. 'Dit ben ik'-rap
2. 'Hoofd, schouders, knie en teen'

De rap 'Dit ben ik' komt gedurende het thema regelmatig terug en wordt telkens uitgebreid met een stukje.

*Ik heb twee ogen, een neus en een mond.
Een kin, twee wangen, mijn gezicht is rond.
Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.
Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.*

*Ik heb ook twee armen, twee handen en een nek.
Twee benen, twee voeten, dat is toch te gek.
Ik heb ook tien vingers en tien tenen.
Dit is mijn lichaam, dat kun je niet lenen.*

*Ik heb een hemd en een onderbroek aan.
Maar zo kan ik niet naar school toe gaan!
Nu nog een T-shirt, een rok of een broek.
Twee dezelfde sokken, dat is wat ik zoek.*

*Ik ben ik, en jij bent jij.
Iedereen is anders, er is niemand zoals wij!*

Het liedje 'Hoofd, schouders, knie en teen' is waarschijnlijk al bekend bij de kinderen. Het is de bedoeling dat de kinderen de verschillende lichaamsonderdelen waarover ze zingen ook aanraken. U kunt dit lied ook zingen met andere woorden (bijvoorbeeld andere lichaamsdelen of met de namen van de kledingstukken).

*Hoofd, schouders, knie en teen,
knie en teen. (2x)*

*Oren, ogen, puntje van je neus.
Hoofd, schouders, knie en teen,
knie en teen.*

VERHAAL/BOEK

In les 5 wordt het verhaal 'Bella krijgt een bril' voorgelezen. Dit verhaal kan door de leerkracht verteld worden, maar wordt ook als luisterboek (verhaal) geleverd.

In les 9 wordt het boek 'Van top tot teen' voorgelezen. Dit boek kan door de leerkracht verteld worden, maar is ook als digitaal prentenboek op de website te vinden.

Lesuitwerkingen

WEEK 1

- Les 1 Iedereen is anders!
- Les 2 Ella en Bella
- Les 3 Mijn gezicht (1)
- Les 4 Mijn gezicht (2)
- Les 5 Bella krijgt een bril

WEEK 2

- Les 6 Mijn lichaam (1)
- Les 7 Mijn lichaam (2)
- Les 8 Mijn lichaam (3)
- Les 9 Mijn lichaam (4)
- Les 10 Kijk wat ik kan!

WEEK 3

- Les 11 Groter dan ... (1)
- Les 12 Groter dan ... (2)
- Les 13 Mijn kleren (1)
- Les 14 Mijn kleren (2)
- Les 15 Ik ben ik!

HERHALINGSWEEK

- Herhalingsdag 1
  - Herhalingsdag 2
  - Herhalingsdag 3
  - Herhalingsdag 4
  - Herhalingsdag 5
-

Les 1 Iedereen is anders!

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen in eenvoudige bewoordingen een beschrijving geven (verschillen en overeenkomsten van een persoon).

Subdoelen

- Herkennen van een woord (een persoon) op grond van een beschrijving.
- Uitvoeren van een eenvoudige instructie.
- Uitbreiden van de woordenschat (**hetzelfde**, **dezelfde**, **verschillend** en **anders**).
- Uitwisselen van informatie (hetzelfde, verschillend).

Lesoverzicht

Start	5 min.	U speelt een variant op het spel 'Wie is het?'
Kern	5 min.	U legt de woorden 'hetzelfde' en 'verschillend' uit.
	10 min.	U vergelijkt een jongen en een meisje met elkaar en u bespreekt de overeenkomsten en de verschillen.
Afsluiting	10 min.	U laat de kinderen op zoek gaan naar de overeenkomsten en verschillen tussen henzelf en een ander kind.

◆ Start

Speel een variant op het spel 'Wie is het?' en laat de kinderen ervaren dat iedereen **anders** is. Laat alle kinderen op hun stoel staan. Omschrijf een kind aan de hand van onderwerpen die in thema 1 aan bod zijn gekomen. Als de omschrijving die u geeft, bij het kind past, mogen ze blijven staan. Klopt de omschrijving niet dan moeten ze gaan zitten. Begin met een omschrijving die voor alle kinderen geldt en laat de omschrijving steeds specifieker worden, zodat er uiteindelijk maar één kind overblijft.

- Dit kind zit in de eerste klas.
- Dit kind woont op Aruba.
- Dit kind is op Aruba geboren.
- Het is een jongen.
- Hij heeft een broer.
- Zijn hobby is voetbal.
- Zijn lievelingskleur is groen.
- Et cetera ...

◆ Kern

1. Vertel dat sommige dingen voor ons allemaal **hetzelfde** zijn, zo wonen we allemaal op Aruba, gaan we allemaal naar **dezelfde** school en zitten we allemaal in de eerste klas. Vertel dat er ook verschillen zijn, zo houdt het ene kind van voetbal en de ander van ballet en zien we er allemaal **verschillend** uit.

• hetzelfde/dezelfde:

Als twee dingen precies op elkaar lijken, zijn ze **hetzelfde**.
Met **hetzelfde** zeg je dat iets gelijk is aan iets.

• verschillend/anders:

Als er een **verschil** is tussen twee dingen, zijn ze niet helemaal gelijk, ze zijn **anders**.
Ze zijn niet **hetzelfde**.

2. Laat een jongen en een meisje voor de klas komen. Bespreek eerst met de kinderen wat hetzelfde is. Bijvoorbeeld: Ze hebben **hetzelfde** schooluniform aan. Bespreek vervolgens wat **verschillend** is. Bijvoorbeeld: Hij is een jongen en zij is een meisje. Dat is **anders**, niet **hetzelfde**.

TIP

In dit stadium zullen er kinderen zijn, die nog in losse woorden spreken. Vorm het antwoord van de kinderen om naar een zin, zonder ze het idee te geven dat ze iets fout hebben gedaan. Bijvoorbeeld: "Goed zo, hij is zeven jaar en zij is zes jaar. Dat is **verschillend**."

◆ Afsluiting

Laat de kinderen door de klas lopen. Op een afgesproken teken staan ze stil en vormen ze een tweetal met het kind dat het dichtst bij hen staat. Laat ze dan samen zoeken naar iets dat **hetzelfde** is en iets dat **verschillend** is. Bespreek met de kinderen wat **hetzelfde** is en wat **verschillend** is. Herhaal eventueel de oefening.

Les 2 Ella en Bella

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen in eenvoudige bewoordingen een beschrijving geven (verschillen en overeenkomsten tussen twee personen).

Subdoelen

- Begrijpen van de inhoud van een verhaal, met ondersteuning van een plaat.
- Uitbreiden van de woordenschat (**lijken op**, **de tweeling** en **het verschil**).
- Formuleren van zinnen.
- Leggen van verbanden tussen gegeven informatie (verschillen-overeenkomsten).

Materiaal Taalsprong

- Plaat 1: Ella en Bella.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U stelt de tweeling Ella en Bella voor.
Kern	5 min.	U legt uit wat 'lijken op' betekent.
	10 min.	U bespreekt met de kinderen op wie zij lijken.
Afsluiting	10 min.	U speelt het spel 'Zoek het verschil'.

◆ Start

Laat plaat 1 zien en stel Ella en Bella voor.

ELLA EN BELLA

Kennen jullie Ella en Bella al?

Ella. Ze is zes jaar en ze zit in de eerste klas.

Dit is Bella. Ze is ook zes jaar en ze zit ook in de eerste klas.

Ella en Bella zijn een **tweeling**. Ze hebben dezelfde moeder, dezelfde vader en ze zijn op dezelfde dag geboren. Het zijn zusjes.

◆ Kern

1. Vertel dat Ella en Bella erg op elkaar lijken en dat ze dat niet leuk vinden omdat veel mensen ze door elkaar halen.

Ella en Bella hebben hetzelfde haar, ze zijn even groot en ze hebben dezelfde kleren aan.

Ze **lijken** erg **op** elkaar. Als je **op** iemand **lijkt** dan zie je er net zo uit als hij of zij. Er is bijna geen **verschil**. Zelfs hun namen **lijken op** elkaar.

Kinderen in de klas denken vaak dat Ella Bella is en de juf zegt steeds Ella tegen Bella. Dat vinden Ella en Bella niet leuk. Ze willen niet **op** elkaar **lijken**.

Vertel dat Ella en Bella iets hebben veranderd zodat de juf goed kan zien wie Ella is en wie Bella is. Laat de kinderen naar **het verschil** zoeken. (Bella heeft een armbandje om.) Bespreek met de kinderen wat Ella en Bella nog meer kunnen doen, om **het verschil** te laten zien tussen elkaar.

2. Leg uit dat je vaak **op** iemand van je familie **lijkt**. Misschien **lijkt** je **op** je vader of **lijkt** je **op** je broer. Bespreek met de kinderen **op** wie zij **lijken**. **Lijken** ze **op** hun vader, moeder, broer of zus?

◆ Afsluiting

Speel het spel 'Zoek **het verschil**'.

Laat een kind naar voren komen. Laat de overige kinderen het kind goed bekijken en dan de ogen dicht doen. Verander iets aan het kind dat voor de klas staat en laat de andere kinderen de ogen openen en **het verschil** zoeken. Herhaal dit spel een paar keer. Verander ook een keer niets. Kijken of ze dat ook zien!

Les 3 Mijn gezicht (1)

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen eenvoudige informatie begrijpen en koppelen aan hun eigen situatie (je gezicht).

Subdoelen

- Gericht luisteren naar de tekst van een lied.
- Herkennen van een woord op grond van een beschrijving.
- Uitbreiden van de woordenschat (**het gezicht, het oog, het oor, de neus, de mond, de wang, de wenkbrauw, de wimper, de kin, het haar en het voorhoofd**).
- Kennen van de betekenis van woorden uit het woordschema HET GEZICHT.
- Afmaken van zinnen in een lied.
- Zingen van de tekst van een lied.

Materiaal Taalsprong

- Plaat 1: Ella en Bella.
- Kopieerblad 1: Woordposter: het gezicht.
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1).

Vorbereiding

- Kopieer kopieerblad 1 op A3 formaat. Dit is de woordposter: het gezicht.
- Zorg voor een dikke stift.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U leert de kinderen het eerste couplet van de 'Dit ben ik'-rap. Kunnen de kinderen aan de gezichten van Ella en Bella zien, wie wie is?
Kern	10 min.	U maakt het woordschema HET GEZICHT.
	10 min.	U leert de kinderen het eerste couplet van de 'Dit ben ik'-rap.
Afsluiting	5 min.	U zingt samen met de kinderen het eerste couplet van de 'Dit ben ik'-rap aan.

◆ Start

Zing het eerste couplet van de 'Dit ben ik'-rap. Teken gelijktijdig een **gezicht** op het bord.

Ik heb twee ogen, een neus en een mond.

Een kin, twee wangen en mijn gezicht is rond.

Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.

Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.

Kijk met de kinderen naar plaat 1.

Kunnen ze aan **de gezichten** van Ella en Bella zien wie wie is? Waaraan kunnen ze dat zien? Wat als iedereen er hetzelfde uitzag? Hetzelfde **gezicht**, hetzelfde lichaam, dezelfde kleren. Dat zou saai zijn!

◆ Kern

1. Hang de woordposter **HET GEZICHT** aan het bord. Vraag aan de kinderen welke onderdelen van **het gezicht** ze al kunnen benoemen in het Nederlands.

Als de kinderen niet de Nederlandse naam kennen, vertaalt u het van het Papiamentu, naar het Nederlands. Schrijf het woord op de woordposter bij het juiste onderdeel. Gebruik hiervoor een dikke stift, zodat het overal in de klas goed zichtbaar is. Omschrijf ook steeds het woord in het Nederlands.

- **de wimper:**

Dit zijn de **haartjes** om je **oog**.
Je hebt boven en onder je **oog wimpers**.
De **haartjes** van je **wimper** zijn boven je oog langer dan onder je **oog**.

- **de wenkbrauw:**

Je **wenkbrauwen** zijn de streepjes haar op je **voorhoofd**, boven je **ogen**.

- Et cetera ...

Laat de kinderen vervolgens goed bij elkaar naar **het gezicht** kijken en controleren of ze alle onderdelen van **het gezicht** hebben gehad.

Zorg ervoor dat aan het einde van deze oefening de volgende woorden op de woordposter HET GEZICHT staan: **het gezicht, het oog, het oor, de neus, de mond, de wang, de wenkbrauw, de wimper, de kin, het haar en het voorhoofd.**

TIP

Het omschrijven van een woord is belangrijk voor de woordenschatuitbreiding. Op deze manier komt het kind in aanraking met nog meer functioneel taalaanbod.

Wijs de verschillende onderdelen van **het gezicht** aan op de woordposter, benoem ze en laat de kinderen de woorden nazeggen. Draai het vervolgens om, benoem de verschillende onderdelen en laat de kinderen het bij zichzelf of elkaar aanwijzen. Doe dit eerst een keer langzaam, daarna snel.

2. Leer de kinderen het eerste couplet van de 'Dit ben ik'-rap aan. Zing de rap eerst een keer voor. Zing de rap nog een keer en laat de kinderen de delen van **het gezicht** bij zichzelf aanwijzen. Zing de rap vervolgens regel voor regel en laat de kinderen de regel nazingen. Zing tot slot het lied in zijn geheel. Laat hier en daar wat woorden weg en laat de kinderen de woorden invullen.

◆ **Afsluiting**

Zing het eerste couplet van de 'Dit ben ik'-rap samen met de kinderen, maar nu als echte 'coole' rappers.

Hang de woordposter HET GEZICHT aan de woordmuur.

Les 4 Mijn gezicht (2)

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen in eenvoudige bewoordingen een beschrijving geven (verschillen en overeenkomsten van gezichten).

Subdoelen

- Gericht luisteren naar een lied.
- Leggen van verbanden tussen gegeven informatie (verschillen en overeenkomsten).
- Uitbreiden van de woordenschat (**het litteken** en **de sproet**).
- Formuleren van zinnen.
- Kennen van de betekenis van woorden uit het woordschema HET GEZICHT.
- Herkennen van een woord (een persoon) op grond van een beschrijving.

Materiaal Taalsprong

- Plaat 2: Twee gezichten.
- Kopieerblad 1: Woordposter: het gezicht.
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1).

Vorbereiding

- Zorg voor spiegeltjes, zodat de kinderen zichzelf kunnen bekijken. (De hogere klassen beschikken vaak over spiegeltjes, als extra materiaal bij de rekenmethode.)

Lesoverzicht

Start	5 min.	U bekijkt plaat 2 en u zingt het eerste couplet van de 'Dit ben ik'-rap.
Kern	5 min.	U bespreekt de verschillen tussen de kinderen en u legt de woorden 'het litteken' en 'de sproet' uit.
	5 min.	U breidt het woordschema HET GEZICHT uit met de woorden 'het litteken' en 'de sproet'.
	10 min.	U laat de kinderen zichzelf bekijken in de spiegeltjes, u bespreekt de overeenkomsten en verschillen en u laat de kinderen zichzelf beschrijven.
Afsluiting	5 min.	U speelt een variant op het spel 'Wie is het?'.

◆ Start

Laat plaat 2 zien. Zing de 'Dit ben ik'-rap en wijs gelijktijdig de delen van het gezicht aan bij één van de kinderen op de plaat.

*Ik heb twee ogen, een neus en een mond.
Een kin, twee wangen en mijn gezicht is rond.*

*Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.
Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.*

Zing de rap nog een keer en doe hetzelfde bij het andere kind op de plaat.

Vertel dat de kinderen op plaat 2 allebei een neus, een mond, twee ogen, et cetera ... hebben, maar dat ze toch niet op elkaar lijken. Hoe kan dat?

◆ Kern

1. Vraag aan de kinderen welke verschillen zij zien tussen de gezichten op plaat 2 en laat ze de verschillen aanwijzen. Bespreek zo met de kinderen, de kleur van het haar, de kleur van de ogen, **de sproeten** van het ene kind en **het litteken** van het andere kind.

• de sproet:

Sproeten zijn lichtbruine vlekjes op iemands huid, vooral in het gezicht.

• het litteken:

Een **litteken** is een streep op je huid. Op die plek heb je een wond gehad.

2. Breid de woordposter HET GEZICHT uit met **de sproet** en **het litteken**. Teken dit op het gezicht en schrijf de woorden erbij.

Herhaal de woorden van het woordschema HET GEZICHT en laat de kinderen de woorden nazeggen.

3. Deel de spiegeltjes uit en laat de kinderen hun eigen gezicht in de spiegel bekijken. Benoem de verschillende onderdelen van het gezicht en laat de kinderen dit bij zichzelf aanwijzen: de neus, het oog, de mond, het oor, de wang, de kin, het voorhoofd, et cetera ...

Vraag vervolgens of de kinderen ook iets zien dat anders is als de rest. Wat voor kleur ogen of haar hebben ze? Hebben ze **sproeten**? Hebben ze een **litteken** en hoe komen ze daar dan aan? Help de kinderen bij het formuleren van het juiste antwoord, namelijk 'Ik heb ...'.

◆ Afsluiting

Speel de variant op het spel 'Wie is het?' uit les 1.

Laat alle kinderen op hun stoel staan. Omschrijf een kind aan de hand van gezichtskenmerken. Als de omschrijving bij het kind past, mogen ze blijven staan. Klopt de omschrijving niet dan moeten ze gaan zitten. Begin met een omschrijving die voor alle kinderen geldt en laat het steeds specifieker worden, zodat er uiteindelijk maar één kind overblijft.

- Dit kind heeft twee ogen.
- Dit kind heeft een mond.
- Dit kind heeft wimpers.
- Het is een meisje.
- Ze heeft bruin haar.
- Ze heeft **sproeten** op haar neus.
- Et cetera ...

Hang plaat 2 TWEE GEZICHTEN aan de woordmuur.

Les 5 Bella krijgt een bril

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen gericht begrip luisteren (de verhaallijn volgen en begrijpen).

Subdoelen

- Beantwoorden van eenvoudige (open) vragen.
- Begrijpen van de strekking van het verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat (**de bril**).
- Kennen van de betekenis van woorden uit het woordschema HET GEZICHT.
- Toepassen van rijmwoorden.
- Zingen van de tekst van een lied.

Materiaal Taalsprong

- Plaat 1: Ella en Bella.
- Platen 3 t/m 6: Bella krijgt een bril.
- Kopieerblad 1: Woordposter: het gezicht.
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1).

Lesoverzicht

Start	5 min.	U bespreekt plaat 1.
Kern	15 min.	U leest het verhaal 'Bella krijgt een bril' voor.
	5 min.	U breidt het woordschema HET GEZICHT uit met het woord 'de bril'.
Afsluiting	5 min.	U herhaalt met de kinderen de 'Dit ben ik'-rap.

◆ Start

Laat plaat 1 zien en vraag aan de kinderen of ze nog weten wie dit zijn. Zien ze een verschil tussen de meisjes?

◆ Kern

1. Lees het verhaal 'Bella krijgt een bril' interactief voor. Wijs tijdens het voorlezen zoveel mogelijk de begrippen aan op de platen.

BELLA KRIJGT EEN BRIL

In de klas is het stil. De kinderen werken hard. Ze schrijven de woordjes die op het bord staan in hun schrift. Maar wat

is er toch met Bella aan de hand? Ze ligt met haar hoofd op tafel en huilt. De juf loopt naar Bella toe. "Wat is er Bella? Heb je buikpijn? Ben je moe?" Bella schudt haar hoofd. "Nee juf, ik kan de woordjes op het bord niet lezen."

De letters dansen door elkaar. Ik krijg er hoofdpijn van!" Bella mag van de juf dichtbij het bord gaan zitten. Nu kan Bella de woordjes wel lezen.

De volgende dag gaat mama met Bella naar de dokter. Bij de dokter vertelt Bella wat er is gebeurd op school. De dokter kijkt met een lampje in haar oog. En Bella moet letters lezen op een grote poster. Bovenaan zijn de letters heel groot, maar de letters worden steeds kleiner. Bella kan die kleine letters niet lezen. De dokter zegt dat Bella een bril nodig heeft.

Mama neemt Bella mee naar een opticien. Deze meneer weet heel veel van brillen. Bella mag een bril uitzoeken. Ze kiest een mooie rode bril. De opticien maakt glazen in de bril. Bella zet de bril op en ze kan meteen veel beter zien.

De volgende dag gaan Bella en Ella naar school. Bella heeft haar bril op. In de kring vertelt ze over de dokter en de opticien. Iedereen vindt de bril mooi. Bella en Ella zijn ook blij met de bril van Bella. Nu kun je goed zien wie Bella is en wie Ella is.

- Bespreek met de kinderen of zij ook iemand kennen met een bril. Teken een bril op de woordposter HET GEZICHT en schrijf het woord erbij.

◆ Afsluiting

Zing het eerste couplet van de 'Dit ben ik'-rap samen met de kinderen.

*Ik heb twee ogen, een neus en een mond.
Een kin, twee wangen en mijn gezicht is rond.*

*Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.
Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.*

Les 6 Mijn lichaam (1)

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen eenvoudige informatie begrijpen en koppelen aan hun eigen situatie (je lichaam).

Subdoelen

- Gericht luisteren naar de tekst van een lied.
- Uitbreiden van de woordenschat (**het lichaam, het hoofd, de nek, de schouder, de arm, de hand, de vinger, de buik, het been, de voet en de teen**).
- Kennen van de betekenis van woorden uit het woordschema HET LICHAAM.
- Afmaken van zinnen in een lied.
- Zingen van de tekst van een lied.

Materiaal Taalsprong

- Kopieerblad 2: Woordposter: de voorkant van het lichaam.
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1 en 2).

Vorbereiding

- Kopieer kopieerblad 2 op A3 formaat. Dit is de woordposter: de voorkant van het lichaam.
- Zorg voor een dikke stift.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U breidt de 'Dit ben ik'-rap uit met het tweede couplet.
Kern	10 min.	U maakt het woordschema HET LICHAAM.
	10 min.	U leert de kinderen het tweede couplet van de 'Dit ben ik'-rap aan.
Afsluiting	5 min.	U zingt met de kinderen de 'Dit ben ik'-rap.

◆ Start

Zing het eerste couplet van de 'Dit ben ik'-rap, terwijl u gelijktijdig de lichaamsdelen bij uzelf aanwijst. Breid de rap vervolgens uit met het tweede couplet en wijs de bijbehorende lichaamsdelen aan.

*Ik heb twee ogen, een neus en een mond.
Een kin, twee wangen en mijn gezicht
is rond.*

*Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.
Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.*

*Ik heb ook twee armen, twee handen en een nek.
Twee benen, twee voeten, dat is toch te gek.
Ik heb ook tien vingers en tien tenen.*

Dit is mijn lichaam, dat kun je niet lenen.

◆ Kern

1. Hang de woordposter **HET LICHAAM** aan het bord. Vraag aan de kinderen welke onderdelen van **het lichaam** ze al kunnen benoemen in het Nederlands. Als de kinderen niet de Nederlandse naam kennen, vertaalt u het van het Papiamentu, naar het Nederlands. Schrijf het woord op de woordposter bij het juiste onderdeel. Gebruik hiervoor een dikke stift, zodat het overal in de klas goed zichtbaar is.

Omschrijf ook steeds het woord in het Nederlands.

- **de schouder:**

Je **schouders** zitten tussen je **nek** en je **armen**.

- **de buik:**

Je **buik** is het zachte middengedeelte aan de voorkant van je **lichaam**. Midden op je **buik** zit je navel.

Laat de kinderen vervolgens goed bij elkaar naar hun **lichaam** kijken en controleren of ze alle onderdelen van **het lichaam** hebben benoemd. Zorg ervoor dat aan het einde van deze oefening de volgende woorden op de woordposter staan: **het lichaam, het hoofd, de nek, de schouder, de arm, de hand, de vinger, de buik, het been, de voet en de teen.**

TIP

Leg duidelijk het verschil tussen **de voet** en **het been** uit, aangezien dit in het Papiamentu één begrip is, te weten 'pia'.

Wijs de verschillende onderdelen van **het lichaam** aan op de woordposter, benoem ze en laat de kinderen de woorden nazeggen. Draai het vervolgens om, benoem de verschillende onderdelen en laat de kinderen het bij zichzelf of elkaar aanwijzen. Doe dit eerst een keer langzaam, daarna snel.

2. Leer de kinderen het tweede couplet van de 'Dit ben ik'-rap aan. Zing de rap en laat de kinderen de lichaamsdelen bij zichzelf aanwijzen. Zing de rap vervolgens regel voor regel en laat de kinderen de regel nazingen. Zing tot slot de rap in zijn geheel. Laat hier en daar wat woorden weg en laat de kinderen de woorden invullen.

◆ **Afsluiting**

Zing de eerste twee coupletten van de 'Dit ben ik'-rap samen met de kinderen, maar nu als echte 'coole' rappers.

Hang de woordposter HET LICHAAM aan de woordmuur.

Les 7 Mijn lichaam (2)

Hoofdoel van de les

- De kinderen kunnen eenvoudige informatie begrijpen en koppelen aan hun eigen situatie (je lichaam).

Subdoelen

- Verstaanbaar uitspreken van woorden.
- Kennen van de betekenis van woorden uit het woordschema HET LICHAAM.
- Geven van instructies aan medeleerlingen.
- Uitbreiden van de woordenschat (**de pols, de elleboog, de knie en de enkel**).
- Formuleren van zinnen.
- Zingen van de tekst van een lied.

Materiaal Taalsprong

- Kopieerblad 2: Wordposter: de voorkant van het lichaam.
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1 en 2).

Lesoverzicht

Start	5 min.	U herhaalt de woordposter HET LICHAAM (de voorkant).
Kern	10 min.	U breidt de woordposter HET LICHAAM uit met de woorden 'de elleboog', 'de pols', 'de knie' en 'de enkel'.
	10 min.	U laat de kinderen in tweetallen de lichaamsdelen oefenen. De een noemt een lichaamsdeel, de ander wijst het bij zichzelf aan.
Afsluiting	5 min.	U herhaalt samen met de kinderen de 'Dit ben ik'-rap.

◆ Start

Hang de woordposter HET LICHAAM aan het bord.
Herhaal de verschillende onderdelen van het lichaam, benoem ze en laat de kinderen de woorden nazeggen. Laat de kinderen vervolgens staan. Benoem in een snel tempo de verschillende onderdelen en laat de kinderen deze bij zichzelf aanwijzen. Wie een fout maakt, moet gaan zitten.

◆ Kern

1. Vertel dat de woordposter nog niet compleet is en dat u nog wat belangrijke lichaamsdelen mist, namelijk de elleboog, de pols, de knie en de enkel. Leg de woorden uit en schrijf ze op de woordposter erbij. Laat de kinderen de lichaamsdelen steeds bij zichzelf aanwijzen en bewegen.

• de elleboog:

In het midden van je arm zit je **elleboog**.
Je kunt je arm **ermee** buigen.

• de pols:

Je **pols** zit tussen je hand en je arm.
Met je **pols** kun je je hand ronddraaien.

• de knie:

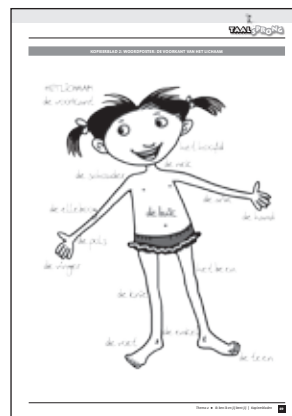
In het midden van je been zit je **knie**.
Je kunt je been ermee buigen.

• de enkel:

Je **enkel** zit tussen je been en je voet.
Met je **enkels** kun je je voeten ronddraaien.

Laat zien dat als u deze lichaamsdelen niet had, u uw armen en benen niet zou kunnen buigen en zou lopen als een robot.

Wijs de lichaamsdelen aan op de woordposter, benoem ze en laat de kinderen de woorden nazeggen.

- Laat de kinderen tweetallen vormen en tegenover elkaar gaan staan. Het ene kind zegt een lichaamsdeel en het andere kind wijst dat lichaamsdeel bij zichzelf aan. Na ieder lichaamsdeel wordt er gewisseld.

◆ Afsluiting

Zing de eerste twee coupletten van de 'Dit ben ik'-rap samen met de kinderen en laat ze de lichaamsdelen bij zichzelf aanwijzen.

*Ik heb twee ogen, een neus en een mond.
Een kin, twee wangen en mijn gezicht
is rond.*

*Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.
Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.*

*Ik heb ook twee armen, twee handen en een nek.
Twee benen, twee voeten, dat is toch te gek.*

Ik heb ook tien vingers en tien tenen.

Dit is mijn lichaam, dat kun je niet lenen.

Hang de woordposter HET LICHAAM aan de woordmuur.

Les 8 Mijn lichaam (3)

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen eenvoudige informatie begrijpen en koppelen aan hun eigen situatie (je lichaam).

Subdoelen

- Herkennen van een woord op grond van een beschrijving.
- Uitbreiden van de woordenschat (**de voorkant, de achterkant, de rug en de bil**).
- Kennen van de betekenis van woorden uit de woordschema's HET LICHAAM (de voorkant en de achterkant).
- Geven van instructies aan elkaar.
- Zingen van de tekst van een lied.

Materiaal Taalsprong

- Kopieerblad 3: Wordposter: de achterkant van het lichaam.
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1 en 2).

Vorbereiding

- Kopieer het kopieerblad 3 op A3 formaat. Dit is de wordposter: de achterkant van het lichaam.
- Zorg voor een dikke stift.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U speelt het spel 'Raad het woord'.
Kern	10 min.	U maakt het woordschema HET LICHAAM (de achterkant).
	10 min.	U herhaalt de woordschema's HET LICHAAM (de voorkant en de achterkant).
Afsluiting	5 min.	U herhaalt met de kinderen het eerste en tweede couplet van de 'Dit ben ik'-rap.

◆ Start

Hang de wordposters van de voor- en achterkant van het lichaam aan het bord. Speel het spel 'Raad het woord'. Omschrijf een lichaamsdeel en laat kinderen raden over welk lichaamsdeel het gaat en het lichaamsdeel op de wordposter of bij zichzelf aanwijzen.

Het zit tussen je schouders en je hand. Je hebt er twee.
Ra, ra, wat is het? (de arm)

Het zit in het midden van je arm. Dit zorgt ervoor dat je je arm kunt buigen.
Ra, ra, wat is het? (de elleboog)

Het zit in het midden van je been. Dit zorgt ervoor dat je je been kunt buigen. Je hebt er twee.
Ra, ra, wat is het? (de knie)

Het zit tussen je hoofd en je schouders.
Ra, ra, wat is het? (de nek)

TIP

Houd de beschrijving kort en krachtig.

◆ Kern

1. Hang de wordposter van **de achterkant** van het lichaam naast de wordposter van **de voorkant**, aan het bord. Vertel dat dit **de achterkant** is en dat veel lichaamsdelen hetzelfde zijn, zoals de benen, armen, et cetera ... Laat een kind dit aanwijzen op de wordposter en schrijf de woorden met een dikke stift erbij. Vraag vervolgens aan de kinderen of ze aan **de achterkant** een verschil zien met **de voorkant**. Schrijf de woorden **de rug** en **de bil** op de wordposter.

• **de rug:**

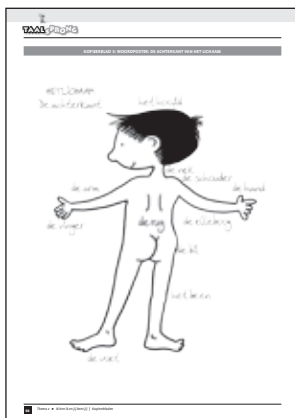
Je **rug** zit aan **de achterkant** van je lichaam, onder je schouders.

• **de bil:**

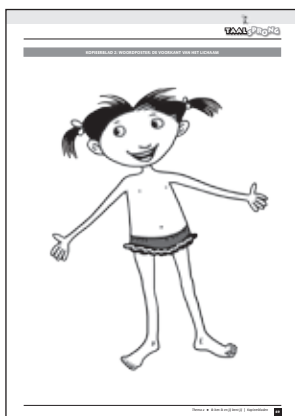

Je **bil** is dat deel van je lichaam waarop je zit.

Laat de kinderen vervolgens goed bij elkaar naar **de achterkant** van het lichaam kijken en controleren of ze alle lichaamsdelen hebben gehad. Zorg ervoor dat aan het einde van deze oefening de volgende woorden op de woordposter staan: **de achterkant, de bil, de rug**, het lichaam, het hoofd, de nek, de schouder, de arm, de hand, de vinger, de elleboog, het been en de voet.

Breid de woordposter van HET LICHAAM uit les 6 en 7 uit met **de voorkant**.

- Laat de kinderen staan. Noem een woord uit de woordschema's HET LICHAAM, laat de kinderen het woord nazeggen en bij zichzelf aanwijzen. Begin heel langzaam, maar voer het tempo steeds wat hoger op. Herhaal deze oefening, maar laat nu een kind de woorden kiezen en voorzeggen.

◆ **Afsluiting**

Zing het eerste en tweede couplet van de 'Dit ben ik'-rap samen met de kinderen.

*Ik heb twee ogen, een neus en een mond.
Een kin, twee wangen en mijn gezicht is rond.*

*Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.
Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.*

*Ik heb ook twee armen, twee handen en een nek.
Twee benen, twee voeten, dat is toch te gek.*

Ik heb ook tien vingers en tien tenen.

Dit is mijn lichaam, dat kun je niet lenen.

Hang de woordposter HET LICHAAM aan de woordmuur.

Les 9 Mijn lichaam (4)

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen gericht begrijpend luisteren (de verhaallijn volgen en begrijpen).

Subdoelen

- Beantwoorden van eenvoudige (open) vragen.
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat (**de borst** en **de heup**).
- Kennen van de betekenis van woorden uit de woordschema's HET LICHAAM (de voorkant en de achterkant).
- Zingen van de tekst van een lied.

Materiaal Taalsprong

- Het prentenboek: 'Van top tot teen' van Eric Carle.
- Track 4: Het lied: 'Hoofd, schouders, knie en teen'.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U herhaalt de woordposters HET LICHAAM (de voorkant en de achterkant).
Kern	15 min.	U leest het prentenboek 'Van top tot teen' voor.
	5 min.	U breidt de woordposter HET LICHAAM uit met de woorden 'de borst' en 'de heup'.
Afsluiting	5 min.	U zingt met de kinderen het lied 'Hoofd, schouders, knie en teen'.

◆ Start

Ga bij de woordposters HET LICHAAM staan en herhaal de lichaamsdelen. Zijn alle delen van het lichaam al aan bod gekomen?

Vertel dat je ook van alles met je lichaam kunt doen.

◆ Kern

1. Laat het prentenboek 'Van top tot teen' zien. Vertel dat dit boek gaat over wat je allemaal met je lichaam kunt doen.

Lees het prentenboek voor. Wijs tijdens het voorlezen zoveel mogelijk de begrippen aan op de platen in het prentenboek. Vraag bij elke plaat aan één van de kinderen om het benoemde lichaamsdeel aan te wijzen bij zowel het dier als het kind op de plaat. Demonstreer daarna de handeling en laat de kinderen dit nadoen.

2. Leg uit waar **de borst** en **de heupen** zich aan het lichaam bevinden.

• de borst:

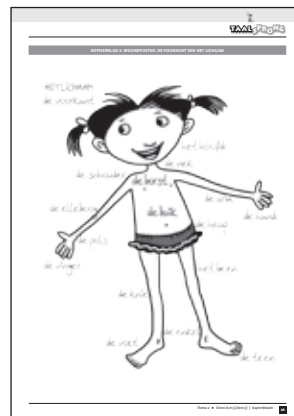
Je **borst** is het deel van je lichaam tussen je nek en je buik.

• de heup:

Je **heupen** zitten aan de zijkant van je lichaam. Op de plek waar je benen aan je lichaam vast zitten. Je **heupen** zijn meestal breder dan de rest van je lichaam.

Breid de woordposter HET LICHAAM (de voorkant) uit met de woorden 'de borst' en 'de heup'.

Herhaal de woorden op de woordposter en laat de kinderen de woorden nazeggen.

◆ **Afsluiting**

Vertel dat u nog een lied kent over het lichaam. Vertel welke lichaamsdelen in het lied voorkomen en laat de kinderen raden welk lied het is.

Zing het lied 'Hoofd, schouders, knie en teen' samen met de kinderen.

*Hoofd, schouders, knie en teen,
knie en teen. (2x)*

*Oren, ogen, puntje van je neus.
Hoofd, schouders, knie en teen,
knie en teen.*

Zing het lied nog een keer, maar maak het nu iets moeilijker door andere lichaamsdelen te gebruiken.

Les 10 Kijk wat ik kan!

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen eenvoudige informatie begrijpen en koppelen aan hun eigen situatie (je lichaam).

Subdoelen

- Zingen van de tekst van een lied.
- Formuleren van zinnen.
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat (**draaien, buigen, zwaaien, klappen, slaan, schoppen, stampen en wiebelen**).
- Kennen van de betekenis van woorden uit de woordschema's MIJN LICHAAM (de voorkant en de achterkant).
- Geven van een korte voordracht.
- Uitvoeren van eenvoudige instructies.

Materiaal Taalsprong

- Digitale prentenboek: 'Van top tot teen' van Eric Carle.
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1 en 2).

Lesoverzicht

Start	5 min.	U zingt de eerste twee coupletten van de 'Dit ben ik'-rap.
Kern	15 min.	U laat het digitale prentenboek 'Van top tot teen' zien en u laat de kinderen de handelingen uitvoeren.
	5 min.	U bespreekt met de kinderen wat ze allemaal met hun lichaam kunnen.
Afsluiting	5 min.	U geeft opdrachten en laat de kinderen de opdrachten uitvoeren.

◆ Start

Zing samen met de kinderen de 'Dit ben ik'-rap. Laat de kinderen de lichaamsdelen bij zichzelf aanwijzen.

*Ik heb twee ogen, een neus en een mond.
Een kin, twee wangen en mijn gezicht
is rond.*

*Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.
Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.*

*Ik heb ook twee armen, twee handen en een nek.
Twee benen, twee voeten, dat is toch te gek.
Ik heb ook tien vingers en tien tenen.
Dit is mijn lichaam, dat kun je niet lenen.*

◆ Kern

1. Laat het digitale prentenboek 'Van top tot teen' zien. Beeld steeds de handeling uit en stel de vraag 'Kun jij dat ook?'. Laat de kinderen antwoorden met 'Dat kan ik ook!' en de handeling uitvoeren.

Ik ben een pinguïn en ik **draai** met mijn hoofd. Kun jij dat ook?

Dat kan ik ook!

2. Bespreek met de kinderen wat ze allemaal kunnen met hun lichaam. Laat ze dit demonstreren.

◆ Afsluiting

Geef opdrachten en laat de kinderen de opdrachten uitvoeren.

Buig je nek.
Buig je knieën.
Buig je hoofd.

Draai met je heupen.
Draai met je hoofd.
Draai met je armen.
Draai met je handen.
Draai met je voeten.

Schop met je benen.
Stamp met je voeten.

Wiebel je tenen.
Wiebel je vingers.
Wiebel met je billen.

Les 11 Groter dan ...(1)

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen een vergelijking maken van woorden die met elkaar verwant zijn (de trappen van vergelijking).

Subdoelen

- Leggen van verbanden tussen gegeven informatie (verschillen en overeenkomsten).
- Uitbreiden van de woordenschat (**meten, groot, klein, grootste, kleinste, groter dan** en **kleiner dan**).
- Gebruiken van rekenkundige begrippen die lengte aangeven.
- Formuleren van zinnen.

Vorbereiding

- Maak een meetlat op de deur of muur van de klas.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U vergelijkt twee kinderen qua gezicht, lichaam en lengte.
Kern	15 min.	U meet hoe groot de kinderen zijn en u geeft dit aan op de meetlat.
	5 min.	U laat de kinderen voorspellen of iemand groter of kleiner is.
Afsluiting	5 min.	U oefent het op volgorde zetten van groot naar klein.

◆ Start

Laat twee kinderen voor de klas komen. Bespreek de overeenkomsten en verschillen qua gezicht en lichaam. Vraag aan de kinderen of ze allebei bruine ogen hebben, twee armen, tien vingers, et cetera ... Laat de twee kinderen met hun ruggen tegen elkaar staan. Vraag aan de kinderen of deze kinderen even **groot** zijn.

◆ Kern

1. Leg uit dat niet iedereen even **groot** is. De een is **groot** en de ander is **klein**. Vertel dat je kunt **meten** hoe **groot** iemand is. Laat de kinderen de meetlat zien. **Meet** de kinderen en geef de lengte aan op de meetlat met behulp van een streepje en hun naam. Bespreek wie **het grootste** en wie **het kleinste** is van de klas.

TIP

Gebruik tijdens het beschrijven van een woord, de uitleg van een spel of het begeleiden van een activiteit zoveel mogelijk de woorden die in de desbetreffende les centraal staan. Het is belangrijk voor het inslijpen van deze woorden dat ze vaak in verschillende situaties genoemd worden.

2. Laat een kind voor de klas komen, dat kind mag een ander kind kiezen en voorspellen of dat kind **groter** of **kleiner** is. Ga na of de voorspelling juist of onjuist is. Herhaal deze oefening met verschillende kinderen.

◆ Afsluiting

Laat vijf kinderen voor de klas komen. Zet ze van **groot** naar **klein**. Laat vervolgens vijf andere kinderen voor de klas komen en laat een van de overige kinderen de vijf kinderen in de juiste volgorde van **groot** naar **klein** zetten. Laat vervolgens vijf nieuwe kinderen naar voren komen en geef ze de opdracht om een rij te maken van **groot** naar **klein**.

Les 12 Groter dan ...(2)

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen een vergelijking maken van woorden die met elkaar verwant zijn (de trappen van vergelijking).

Subdoelen

- Leggen van verbanden tussen gegeven informatie (verschillen en overeenkomsten).
- Uitbreiden van de woordenschat (**even groot**).
- Kennen van de betekenis van woorden uit het woordschema VAN GROOT NAAR KLEIN.
- Gebruiken van rekenkundige begrippen die lengte aangeven.

Materiaal Taalsprong

- Plaat 1: Ella en Bella.
- Plaat 7: Ella is groter dan Bella.
- Plaat 8: Het woordschema VAN GROOT NAAR KLEIN.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U laat de kinderen verschillen zoeken tussen plaat 1 en 7.
Kern	5 min.	U legt het begrip 'even groot' uit.
	5 min.	U gaat na welke kinderen in uw klas even groot zijn (met behulp van de meetlat).
	10 min.	U zoekt samen naar voorwerpen die even groot zijn.
Afsluiting	5 min.	U zet alle kinderen in een rij van klein naar groot.

◆ Start

Hang plaat 1 en plaat 7 naast elkaar aan het bord. Laat de kinderen verschillen zoeken tussen Ella en Bella op de ene plaat en Ella en Bella op de andere plaat.

◆ Kern

1. Leg uit wat het begrip **even groot** inhoudt met behulp van plaat 1 en 7.

Op plaat 1 zijn Ella en Bella **even groot**. Ze zijn allebei 1.20 m. Ze zijn gelijk in lengte. Op plaat 7 zie je dat Ella groter is dan Bella. Ella is gegroeid en Bella niet. Het is maar een klein verschil, maar het is wel een verschil! Hier zijn ze niet **even groot**.

Bekijk met de kinderen plaat 8, het woordschema VAN GROOT NAAR KLEIN. Laat de kinderen de woorden (klein, groot, groter dan, kleiner dan) nazeggen.

2. Kijk samen met de kinderen naar de meetlat in de klas en ga op zoek naar kinderen die **even groot** zijn. Controleer dat nog een keer extra door deze kinderen met de ruggen tegen elkaar te zetten.
3. Ga met de kinderen in de klas op zoek naar allerlei voorwerpen die **even groot** zijn. Vergelijk bijvoorbeeld linialen, boeken, potloden, et cetera met elkaar.

◆ Afsluiting

Zet alle kinderen op volgorde van klein naar groot. Begin met twee kinderen. Bepaal samen of ze **even groot**, groter of kleiner zijn en waar ze dan moeten staan. Breid de rij zo steeds verder uit. Laat de laatste tien kinderen tegelijk naar voren komen en zelf hun juiste plek in de rij zoeken.

Hang het woordschema VAN GROOT NAAR KLEIN aan de woordmuur.

Les 13 Mijn kleren (1)

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen eenvoudige informatie begrijpen en koppelen aan hun eigen situatie (je lichaam).

Subdoelen

- Uitbreiden van de woordenschat (**de broek, de rok, de jurk, de trui, het vest, het T-shirt, de bloes, de jas, de onderbroek, het hemd, de sok en de schoen**).
- Kennen van de betekenis van woorden uit de woordschema's HET LICHAAM en DE KLEREN.
- Gericht luisteren naar de tekst van een lied.
- Afmaken van zinnen in een lied.
- Zingen van de tekst van een lied.

Materiaal Taalsprong

- Flashcards 1 t/m 13: De kleren, de broek, de rok, de jurk, de trui, het vest, het T-shirt, de bloes, de jas, de onderbroek, het hemd, de sok en de schoen.
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1, 2 en 3).

Lesoverzicht

Start	5 min.	U herhaalt de woordposters HET LICHAAM (de voorkant en de achterkant).
Kern	10 min.	U maakt de woordspin DE KLEREN.
	10 min.	U leert de kinderen het derde couplet van de 'Dit ben ik'-rap.
Afsluiting	5 min.	U herhaalt met de kinderen de eerste drie coupletten van de 'Dit ben ik'-rap.

◆ Start

Ga bij de woordposters van de voor- en achterkant van het lichaam staan en herhaal de lichaamsdelen. Vraag vervolgens aan de kinderen of het kind op de woordposters zo naar school kan.

◆ Kern

1. Maak een woordspin DE KLEREN op het bord. Laat de flashcards 1 tot en met 13 één voor één zien. Benoem en omschrijf steeds het woord. Hang de flashcard in de woordspin.

• het vest:

Een **vest** is een soort **trui** die aan de voorkant van boven tot onder open kan.

• de trui:

Een **trui** heeft lange mouwen en is gemaakt van dikke stof. Je trekt het over je hoofd aan.

Doe hetzelfde bij de flashcards van **de broek, de rok, de jurk, het T-shirt, de bloes, de jas, de onderbroek, het hemd, de sok en de schoen**.

Herhaal de flashcards en laat de kinderen de woorden nazeggen.

2. Leer de kinderen het derde couplet van de 'Dit ben ik'-rap aan. Zing het couplet eerst in zijn geheel. Zing het daarna regel voor regel en laat de kinderen de regel nazingen. Zing tot slot de rap in zijn geheel. Laat hier en daar wat woorden weg en laat de kinderen de woorden invullen.

*Ik heb een hemd en een onderbroek aan.
Maar zo kan ik niet naar school toe gaan!
Nu nog een T-shirt, een rok of een broek.
Twee dezelfde sokken, dat is wat ik zoek.*

◆ **Afsluiting**

Zing de 'Dit ben ik'-rap samen met de kinderen, maar nu als echte 'coole' rappers.

*Ik heb twee ogen, een neus en een mond.
Een kin, twee wangen, mijn gezicht is
rond.
Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.
Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.*

*Ik heb ook twee armen, twee handen en een nek.
Twee benen, twee voeten, dat is toch te gek.
Ik heb ook tien vingers en tien tenen.
Dit is mijn lichaam, dat kun je niet lenen.*

*Ik heb een hemd en een onderbroek aan.
Maar zo kan ik niet naar school toe gaan!
Nu nog een T-shirt, een rok of een broek.
Twee dezelfde sokken, dat is wat ik zoek.*

Vertel dat ze morgen in hun lievelingskleren naar school mogen komen.

Hang de woordspin DE KLEREN aan de woordmuur.

Les 14 Mijn kleren (2)

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen eenvoudige informatie begrijpen en koppelen aan hun eigen situatie (je kleding).

Subdoelen

- Uitbreiden van de woordenschat (**de rits, de knoop, de veter, het klittenband** en **de riem**).
- Kennen van de betekenis van woorden uit het woordschema DE SLUITING.
- Leggen van verbanden tussen gegeven informatie (verschillen-overeenkomsten).
- Herkennen van een woord (een persoon) op grond van een beschrijving.
- Formuleren van zinnen.

Materiaal Taalsprong

- Flashcards 14 t/m 19: De sluiting, de rits, de knoop, de veter, het klittenband en de riem.

Vorbereiding

- De kinderen mogen vandaag in hun lievelingskleren naar school komen.

Lesoverzicht

Start	10 min.	U laat de kinderen een modeshow lopen.
Kern	10 min.	U maakt de woordspin DE SLUITING.
	5 min.	U laat de kinderen vertellen welke kleren ze vandaag aan hebben door de zin 'Ik heb ... aan' te gebruiken. U laat ze ook benoemen welke sluitingen aan hun kleren zitten.
Afsluiting	5 min.	U speelt het spel 'Wie is het?'

◆ Start

Laat de kinderen die in hun lievelingskleren naar school zijn gekomen een modeshow lopen. Beschrijf uitvoerig wat ieder kind aan heeft. Denk hierbij aan de kleur, de soort kleding (jas, bloes, et cetera). Beschrijf ook details zoals **knopen, rits**, et cetera ...

◆ Kern

1. Maak een woordspin DE SLUITING op het bord. Laat de flashcards 14 tot en met 19 één voor één zien. Benoem en omschrijf steeds het woord. Laat de kinderen steeds bij zichzelf checken of ze een rits/knoop/veter/klittenband of riem hebben. Hang de flashcard in de woordspin.

• de rits:

Met een **rits** kun je iets dicht maken. Het is een sluiting. Je trekt aan een lipje om **de rits** dicht te doen. Dan grijpen er tandjes in elkaar.

• de knoop:

Een **knoop** is een plat rondje dat is vastgenaaid aan je kleren. Je steekt **knopen** door knoopsgaten om je kleren te sluiten.

• de veter:

Veters zijn sterke touwtjes waarmee je je schoenen dichtknoopt.

• het klittenband:

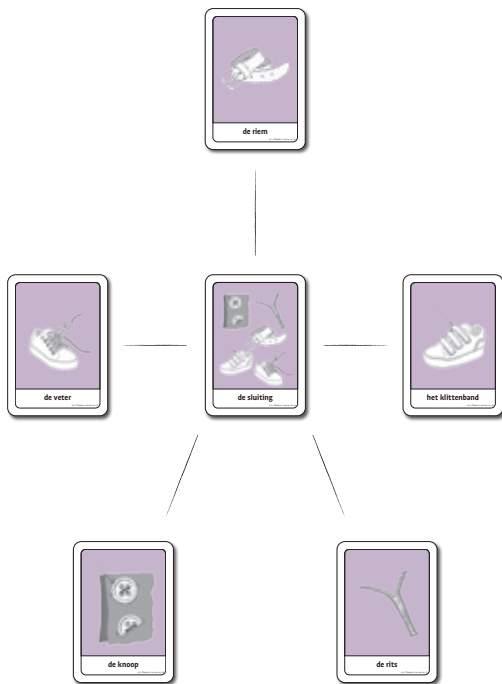

Klittenband is twee stroken stof die aan elkaar blijven plakken en die je weer kunt lostrekken om open te krijgen.

• de riem:

Een **riem** is een band om je broek die ervoor zorgt dat je broek niet naar beneden glijdt.

Herhaal de flashcards en laat de kinderen de woorden nazeggen.

- Omschrijf wat u vandaag aan hebt en beschrijf de sluitingen die aan uw kleding zitten. Vraag vervolgens aan een aantal kinderen wat zij aan hebben. Help de kinderen bij het formuleren van het juiste antwoord, namelijk 'Ik heb ... aan'. Vraag ook naar de verschillende sluitingen die de kinderen aan hun kleding hebben. Bespreek de overeenkomsten en verschillen in kleding samen met de kinderen.

◆ Afsluiting _____

Speel het spel 'Wie is het?'.

Omschrijf de kleren van een kind en laat de kinderen raden over welk kind u het heeft.

Hang de woordspin DE SLUITING aan de woordmuur.

Les 15 Ik ben ik!

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen eenvoudige informatie begrijpen en koppelen aan hun eigen situatie (je paspoort).

Subdoelen

- Uitbreiden van de woordenschat (**het paspoort**).
- Kennen van de betekenis van woorden uit het woordschema IK.
- Invullen van een formulier (paspoort).
- Afmaken van zinnen in een gedicht.
- Zingen van de tekst van een lied.

Materiaal Taalsprong

- Plaat 9: Het paspoort van Ella.
- Kopieerblad 4: Het paspoort.
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1, 2, 3 en 4).

Vorbereiding

- Neem uw paspoort vandaag mee.
- Bedek de foto op plaat 9, zodat de kinderen kunnen raden van wie de gegevens zijn die hier staan vermeld.
- Kopieer kopieerblad 4 voor alle kinderen.
- Zorg voor spiegeltjes.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U bekijkt samen het paspoort op plaat 9.
Kern	15 min.	U laat de kinderen een eigen paspoort maken.
	5 min.	U leert de kinderen een deel van de 'Dit ben ik' rap, aan.
Afsluiting	5 min.	U zingt met de kinderen de 'Dit ben ik'-rap.

◆ Start

Hang plaat 9 aan het bord. Bespreek de gegevens die op **het paspoort** staan vermeld met de kinderen.

◆ Kern

1. Leg uit wat een **paspoort** is en laat uw eigen **paspoort** zien.

Een **paspoort** is een dun boekje, met je foto, je naam, hoe groot je bent en de plaats waar je geboren bent. Ook staat er in het paspoort of je een man of vrouw bent. Kijk, hier staat mijn naam, hier zie je mijn foto en hier staat het land waar ik geboren ben. Je moet een **paspoort** hebben als je naar het buitenland gaat.

Laat de kinderen een eigen **paspoort** maken. Deel **de paspoorten** uit en bespreek wat waar aangekruist, gekleurd of ingevuld moet worden. Ze mogen hun eigen gezicht tekenen. Loop vervolgens rond, help met het invullen en stel vragen over **de paspoorten**.

2. Leer de kinderen de laatste twee regels van de 'Dit ben ik'-rap aan. Zing het couplet eerst in zijn geheel. Zing het daarna regel voor regel en laat de kinderen de regel nazingen. Zing tot slot het lied in zijn geheel. Laat hier en daar wat woorden weg en laat de kinderen de woorden invullen.

Ik ben ik, en jij bent jij.

Iedereen is anders, er is niemand zoals mij!

◆ Afsluiting

Zing de 'Dit ben ik'-rap samen met de kinderen, maar nu als echte 'coole' rappers.

Ik heb twee ogen, een neus en een mond.

Een kin, twee wangen, mijn gezicht is rond.

Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.

*Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.
 Ik heb ook twee armen, twee handen en een nek.
 Twee benen, twee voeten, dat is toch te gek.
 Ik heb ook tien vingers en tien tenen.
 Dit is mijn lichaam, dat kun je niet lenen.*

*Ik heb een hemd en een onderbroek aan,
 Maar zo kan ik niet naar school toe gaan!
 Nu nog een T-shirt, een rok of een broek.
 Twee dezelfde sokken, dat is wat ik zoek.*

*Ik ben ik, en jij bent jij.
 Iedereen is anders, er is niemand zoals wij!*

Herhalingsdag 1

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen eenvoudige instructies uitvoeren en de kinderen kunnen de doelwoorden uit het thema herkennen en benoemen.

Subdoelen

- Gericht luisteren naar de tekst van een lied.
- Kennen van de betekenis van woorden uit de woordschema's.
- Uitvoeren van instructies op een werkblad.
- Begrijpen van eenvoudige informatie (een instructie).
- Zingen van de tekst van een lied.

Materiaal Taalsprong

- Kopieerblad 5: De signaleringstoets. **Toets digitaal niet beschikbaar**
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1, 2 en 3).
- Track 4: Het lied: 'Hoofd, schouders, knie en teen'.

Vorbereiding

- Kopieer kopieerblad 5 voor alle kinderen.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U herhaalt met de kinderen het lied 'Hoofd, schouders, knie en teen'.
Kern	20 min.	U neemt de signaleringstoets af.
Afsluiting	5 min.	U herhaalt met de kinderen de 'Dit ben ik'-rap.

◆ Start

Zing met de kinderen het lied 'Hoofd, schouders, knie en teen'.
Laat de kinderen de verschillende lichaamsdelen bij zichzelf aanwijzen.

*Hoofd, schouders, knie en teen,
knie en teen. (2x)*

*Oren, ogen, puntje van je neus.
Hoofd, schouders, knie en teen,
knie en teen.*

Zing het lied nog een keer, maar verander de lichaamsdelen nu in kledingstukken.

Bijvoorbeeld:

*Broek, jurk, sok en schoen,
sok en schoen. (2x)*

*T-shirt, schoenen, knopen aan je jurk.
Broek, jurk, sok en schoen,
sok en schoen.*

◆ Kern

Neem de signaleringstoets van thema 2 klassikaal af.

◆ Afsluiting

Zing met de kinderen de 'Dit ben ik'-rap.

*Ik heb twee ogen, een neus en een mond.
Een kin, twee wangen, mijn gezicht is
rond.*

*Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.
Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.*

Ik heb ook twee armen, twee handen en een nek.

Twee benen, twee voeten, dat is toch te gek.

Ik ook tien vingers en tien tenen.

Dit is mijn lichaam, dat kun je niet lenen.

Ik heb een hemd en een onderbroek aan.

Maar zo kan ik niet naar school toe gaan!

Nu nog een T-shirt, een rok of een broek.

Twee dezelfde sokken, dat is wat ik zoek.

Herhalingsdag 2

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen de doelwoorden uit het thema herkennen en benoemen.

Subdoelen

- Kennen van de betekenis van woorden uit de woordschema's.
- Begrijpen van eenvoudige informatie (een instructie).

Materiaal Taalsprong

- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1, 2 en 3).

Vorbereiding

- Analyseer de signaleringstoets en herhaal in deze les de woordschema's waar de woorden, die slecht gescoord zijn, in voorkomen.
- Kies opdrachten om te consolideren en leg klaar wat u nodig hebt.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U herhaalt de woordschema's HET GEZICHT en HET LICHAAM.
Kern	20 min.	U herhaalt de doelwoorden door middel van consolideeroefeningen.
Afsluiting	5 min.	U oefent de zinnen en handelingen.

◆ Start

Herhaal de woordschema's HET GEZICHT en HET LICHAAM. Laat de kinderen staan, benoem in een snel tempo de verschillende onderdelen van het gezicht en het lichaam en laat de kinderen dit bij zichzelf aanwijzen.

◆ Kern

Uit de analyse van de signaleringstoets is gebleken welke woorden de kinderen nog niet goed receptief beheersen. Herhaal de woordschema's waar deze woorden in voorkomen.

Kies vervolgens uit de volgende voorbeelden van consolideeroefeningen een oefening die bij het woordschema past:

Wie is het?

Laat alle kinderen op hun stoel staan. Omschrijf een kind aan de hand van onderwerpen die in thema 2 aan bod zijn gekomen, gezichtskenmerken en kleding. Als de omschrijving bij het kind past, mogen ze blijven staan. Klopt de omschrijving niet dan moeten ze gaan zitten. Begin met een omschrijving die voor alle kinderen geldt en laat het steeds specifieker worden, zodat er uiteindelijk maar één kind overblijft.

Zoek het verschil (1)

Laat de kinderen door de klas lopen. Op een afgesproken teken staan ze stil en vormen ze een tweetal met het kind dat het dichtst bij hen staat. Laat ze dan samen zoeken naar een verschil. Bespreek met de kinderen welke verschillen ze gevonden hebben. Herhaal eventueel de oefening.

Zoek het verschil (2)

Laat een kind naar voren komen. Laat de overige kinderen het kind goed bekijken en dan de ogen dicht doen. Verander iets aan

het kind dat voor de klas staat en laat de andere kinderen de ogen openen en het verschil zoeken. Herhaal dit spel een paar keer. Verander ook een keer niets. Kijken of ze dat ook zien!

Mijn lichaam

Laat de kinderen tweetallen vormen en tegenover elkaar gaan staan. Het ene kind zegt een lichaamsdeel en het andere kind wijst dat lichaamsdeel bij zichzelf aan. Na ieder lichaamsdeel wordt er gewisseld.

Raad het woord

Hang de woordposters van het lichaam aan het bord. Omschrijf een lichaamsdeel en laat kinderen raden over welk lichaamsdeel het gaat.

Het zit tussen je schouders en je hand. Je hebt er twee.
Ra, ra, wat is het? (de arm)

Het zit in het midden van je arm. Dit zorgt ervoor dat je je arm kunt buigen.
Ra, ra, wat is het? (de elleboog)

Het zit in het midden van je been. Dit zorgt ervoor dat je je been kunt buigen. Je hebt er twee.
Ra, ra, wat is het? (de knie)

Het zit tussen je hoofd en je schouders. Ra, ra, wat is het? (de nek)

Van groot naar klein

Laat vijf andere kinderen voor de klas komen. Laat een kind de vijf kinderen in de juiste volgorde zetten, van groot naar klein. Vraag wie de grootste is, wie de kleinste is en of er kinderen zijn die even groot zijn.

Beeld in, beeld uit

Leg de flashcards op een stapel met de afbeelding naar beneden. Leg uit dat u de kinderen een flashcard laat zien, maar dat uzelf niet weet wat er op staat. Laat de kinderen uitbeelden wat er op de flashcard staat en dan raadt u wat er op de flashcard staat. Draai vervolgens de rollen om. U beeldt een flashcard uit en de kinderen raden wat het is.

Wat is weg?

Herhaal het desbetreffende woordschema. Laat de kinderen hun ogen dicht doen en haal een flashcard weg. Welke flashcard is verdwenen?

Geef het woord door

Kies een woord uit een van de woordschema's. Fluister het woord in het oor van een kind, dat ene kind fluistert het woord in het oor van het volgende kind, dit gaat net zolang door tot het woord de hele klas door is geweest. Aan het eind wordt gecontroleerd of het woord goed doorgegeven is. Als het woord niet klopt, gaat u na waar het mis is gegaan. Herhaal tot slot de betekenis van het woord.

Wat is fout?

Herhaal het desbetreffende woordschema. Laat de kinderen hun ogen dicht doen en verander iets in het woordschema. Welke flashcard hangt fout?

◆ Afsluiting

Oefen met de kinderen de volgende zinnen en laat ze de bijbehorende handelingen uitvoeren:

Ik buig mijn knieën.
Ik zwaai met mijn armen.
Ik klap in mijn handen.
Ik klop op mijn borst.
Ik draai met mijn heupen.
Ik stamp met mijn voeten.
Ik wiebel met mijn tenen.

Herhalingsdag 3

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen gericht begrijpend luisteren en de kinderen kunnen vragen over een verhaal correct beantwoorden.

Subdoelen

- Herkennen van een woord (een persoon) op grond van een beschrijving.
- Beantwoorden van eenvoudige (open) vragen.
- Begrijpen van de inhoud van een verhaal, met ondersteuning van een plaat.
- Aangeven (aan de hand van platen) van de juiste volgorde van een verhaal.

Materiaal Taalsprong

- Platen 3 t/m 6: Bella krijgt een bril.
- Verhaal met platen: 'Bella krijgt een bril'.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U herhaalt de woordposter HET GEZICHT.
Kern	10 min.	U laat het verhaal 'Bella krijgt een bril' zien.
	10 min.	U stelt vragen over het verhaal.
Afsluiting	5 min.	U kiest een consolideeroefening.

◆ Start

Laat plaat 6 zien. Omschrijf een van de twee kinderen op de plaat en laat de kinderen raden over wie u het hebt. Loop vervolgens de klas rond en stel de kinderen vragen over hun uiterlijk.

- Wat voor kleur ogen heb je?
- Wat voor kleur haar heb je?
- Heb je kort haar of lang haar?
- Heb je sproeten?
- Heb je een litteken?

◆ Kern

1. Laat het verhaal 'Bella krijgt een bril' zien. Vraag aan de kinderen of ze nog weten over wie het verhaal gaat.

2. Stel de kinderen vragen over de inhoud van het verhaal.
- Waarom huilt Bella?
  - Wat zegt de juf tegen Bella?
  - Wat doet de dokter bij Bella?
  - Waarom kan Bella de kleine letters niet lezen?
  - Wat is de kleur van de bril, die Bella kiest?
  - Waarom is Bella zo blij met de bril?

◆ Afsluiting

Kies een woordschema dat u nog wilt oefenen. Kies een consolideeroefening die bij het woordschema past. Suggesties hiervoor staan in herhalingsles 2.

Herhalingsdag 4

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen zichzelf voorstellen.

Subdoelen

- Herkennen van een woord (een persoon) op grond van een beschrijving.
- Beantwoorden van eenvoudige (open) vragen.
- Geven van een korte voordracht.
- Verstaanbaar uitspreken van woorden.
- Zingen van de tekst van een lied.

Materiaal Taalsprong

- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1, 2, 3 en 4).

Lesoverzicht

Start	5 min.	U speelt het spel 'Wie ben ik?' aan de hand van de paspoorten uit les 15.
Kern	10 min.	U laat de kinderen een tekening van zichzelf maken op de achterkant van het paspoort.
	10 min.	U laat de kinderen zichzelf omschrijven aan de hand van hun paspoort.
Afsluiting	5 min.	U herhaalt met de kinderen de 'Dit ben ik'-rap.

◆ Start

Speel het spel 'Wie is het?'

Kies een paspoort. Omschrijf een kind middels zijn/haar paspoort. Laat de kinderen raden van wie dit paspoort is en uitleggen waarom ze dat denken.

◆ Kern

1. Deel de paspoorten uit. Op de achterkant van het paspoort mogen de kinderen hun eigen lichaam tekenen met de kleren die ze op dat moment aan hebben. Loop rond en stel vragen over het uiterlijk van de kinderen.
2. Laat een aantal kinderen zichzelf omschrijven aan de hand van hun paspoort.

◆ Afsluiting

Zing de 'Dit ben ik'-rap samen met de kinderen, maar nu als echte 'coole' rappers.

Ik heb twee ogen, een neus en een mond.

Een kin, twee wangen, mijn gezicht is rond.

Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.

Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.

Ik heb ook twee armen, twee handen en een nek.

Twee benen, twee voeten, dat is toch te gek.

Ik heb ook tien vingers en tien tenen.

Dit is mijn lichaam, dat kun je niet lenen.

Ik heb een hemd en een onderbroek aan.

Maar zo kan ik niet naar school toe gaan!

Nu nog een T-shirt, een rok of een broek.

Twee dezelfde sokken, dat is wat ik zoek.

Ik ben ik, en jij bent jij.

Iedereen is anders, er is niemand zoals wij!

Herhalingsdag 5

Hoofddoel van de les

- De kinderen kunnen instructies uitvoeren en de kinderen kunnen de doelwoorden uit het thema herkennen en benoemen.

Subdoelen

- Zingen van de tekst van een lied.
- Verstaanbaar uitspreken van zinnen.
- Kennen van de betekenis van woorden uit de woordschema's.
- Uitvoeren van instructies op een werkblad.
- Herkennen van een woord op grond van een beschrijving.
- Verstaanbaar uitspreken van woorden/zinnen.

Materiaal Taalsprong

- Kopieerblad 6: De controlettoets. **Toets digitaal niet beschikbaar**
- Track 3: De rap: 'Dit ben ik' (couplet 1, 2, 3 en 4).

Vorbereiding

- Kopieer kopieerblad 6 voor alle kinderen.

Lesoverzicht

Start	5 min.	U herhaalt met de kinderen de 'Dit ben ik'-rap.
Kern	15 min.	U neemt de controlettoets af.
Afsluiting	10 min.	U ruimt de woordmuur op middels een quiz.

◆ Start

Zing met de kinderen de 'Dit ben ik'-rap.

*Ik heb twee ogen, een neus en een mond.
Een kin, twee wangen, mijn gezicht is
rond.*

*Ik heb ook wenkbrauwen, wimpers en haar.
Nu nog twee oren en mijn gezicht is klaar.*

*Ik heb ook twee armen, twee handen en een nek.
Twee benen, twee voeten, dat is toch te gek.
Ik heb ook tien vingers en tien tenen.
Dit is mijn lichaam, dat kun je niet lenen.*

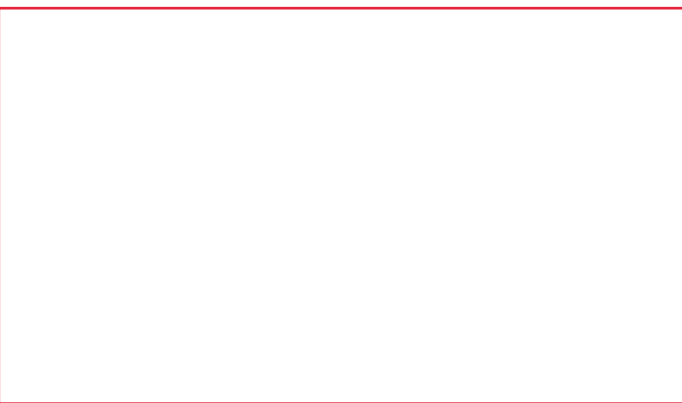
*Ik heb een hemd en een onderbroek aan.
Maar zo kan ik niet naar school toe gaan!
Nu nog een T-shirt, een rok of een broek.
Twee dezelfde sokken, dat is wat ik zoek.*

*Ik ben ik, en jij bent jij.
Iedereen is anders, er is niemand zoals wij!*

◆ Kern

Neem de controlettoets van thema 2 klassikaal af.

◆ Afsluiting

Ruim de woordmuur middels een 'quiz' op.
Herhaal de woordposter MIJN GEZICHT. Wijs de verschillende onderdelen aan en laat de kinderen ze benoemen. Spreek met de kinderen af dat als ze dat foutloos kunnen, de woordposter wordt opgeruimd. Doe hetzelfde met de woordposters van HET LICHAAM en VAN GROOT NAAR KLEIN.

Ruim vervolgens de woordspinnen DE KLEDING en DE SLUITING op, door de kledingstukken en sluitingen één voor één te omschrijven. Het kind dat het woord goed geraden heeft, mag de flashcard van de woordmuur halen. De voorzetselposter blijft hangen.

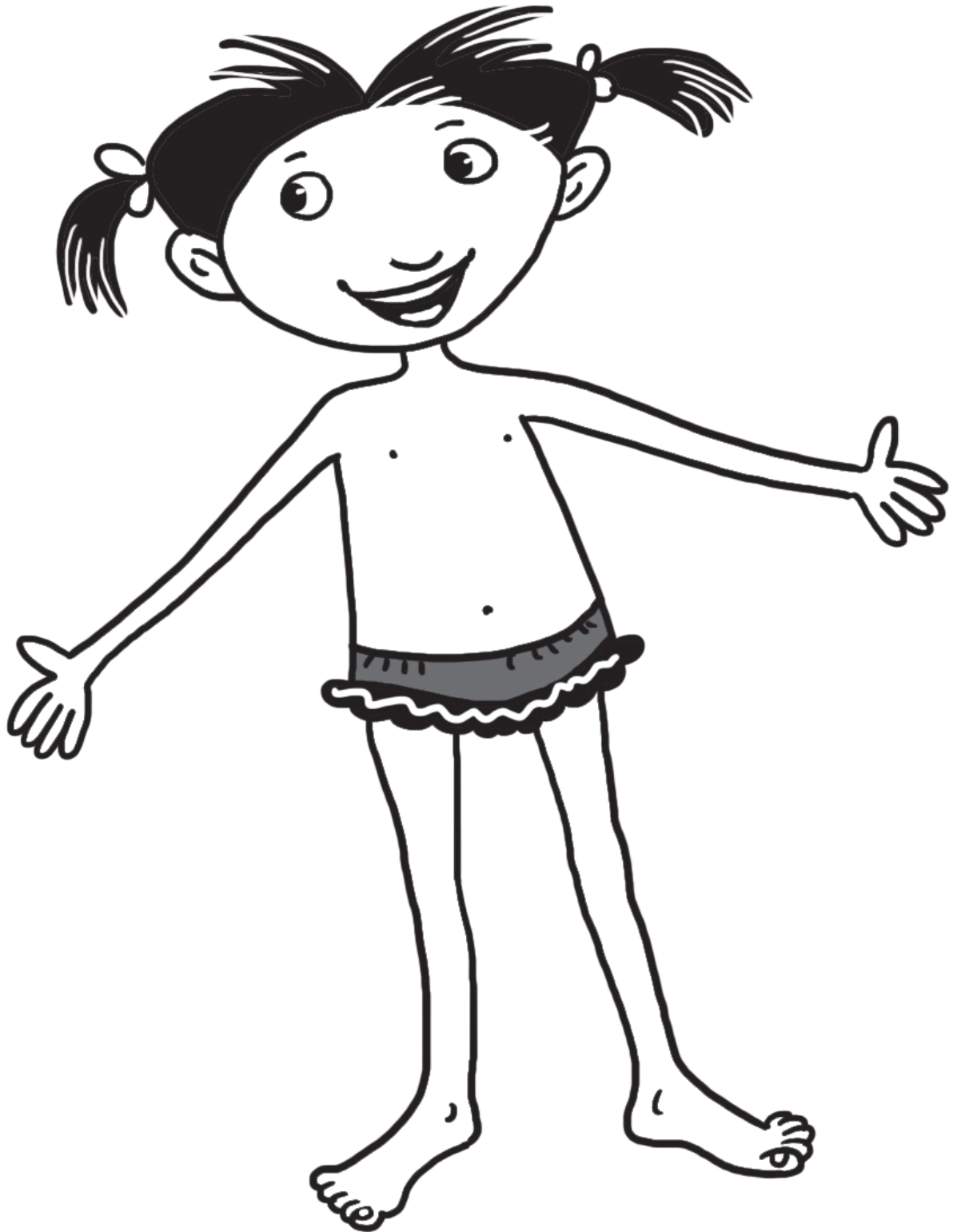

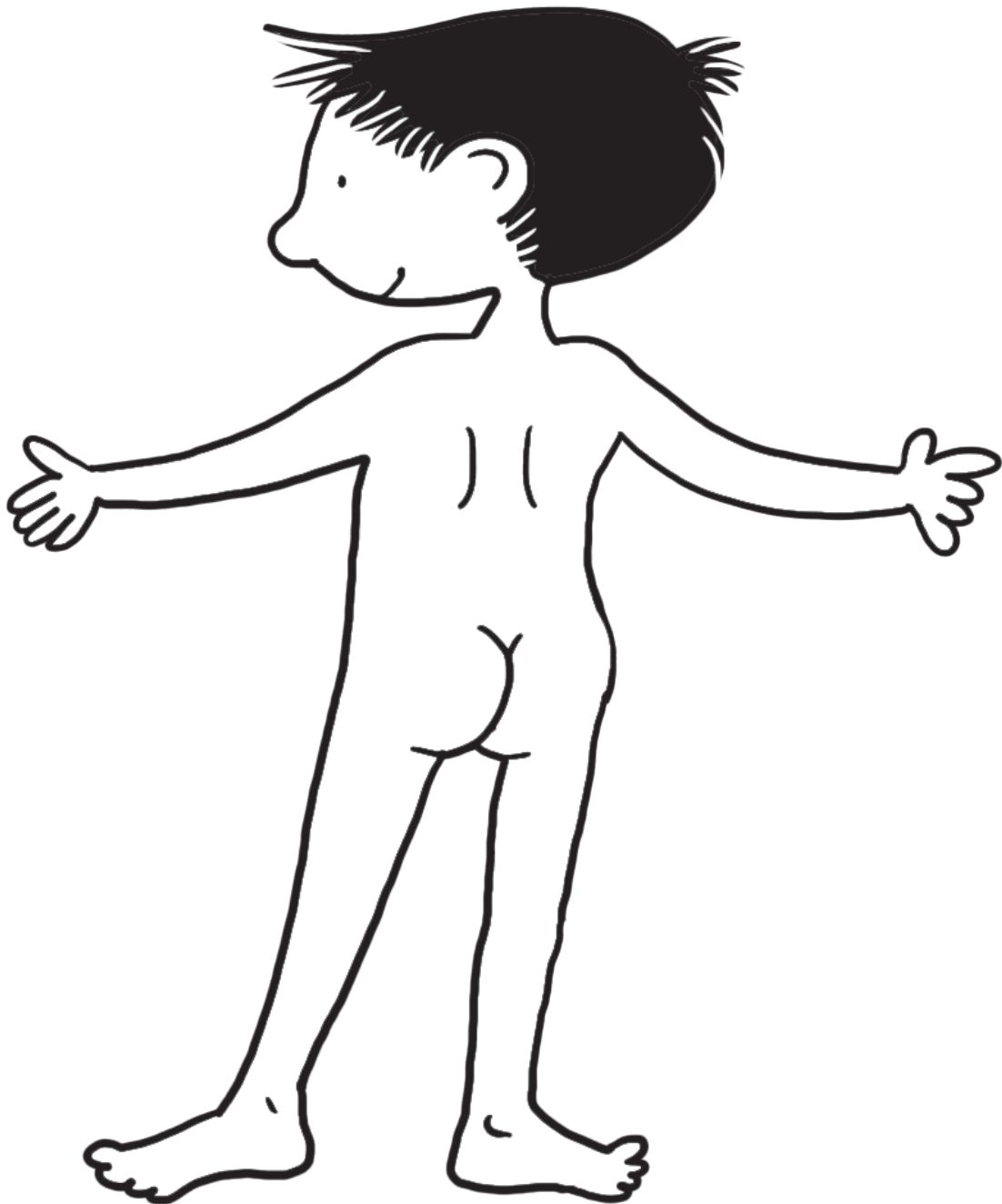
Kopieerbladen

- **Kopieerblad 1: Woordposter: het gezicht**
  - **Kopieerblad 2: Woordposter: de voorkant van het lichaam**
  - **Kopieerblad 3: Woordposter: de achterkant van het lichaam**
  - **Kopieerblad 4: Het paspoort**
  - **Kopieerblad 5: De signaleringstoets**
  - **Kopieerblad 6: De controletoes**
  - **Kopieerblad 7: Het flashcardoverzicht**
-

KOPIERBLAD 2: WOORDPOSTER: DE VOORKANT VAN HET LICHAAM

KOPIEERBLAD 7: HET FLASHCARDOVERZICHT

FLASHCARDS LES 13

 de kleren	 de broek	 de rok	 de jurk	 de trui
 het vest	 het t-shirt	 de bloes	 de jas	 de onderbroek
 de sok	 de schoen			

FLASHCARDS LES 14

 de sluiting	 de rits	 de knoop	 de veter	 het klittenband
 de riem				

Materialenlijst

DOOR LEERKRACHT TE VERZORGEN:

- spiegeltjes
- een dikke stift
- een meetlat (voor op de deur)
- een paspoort
- faciliteiten om film, lied, verhaal en gedicht te kunnen bekijken en beluisteren

MATERIALEN TAALSPRONG:

- liedjes en verhaal
  - flashcards 1 t/m 19
  - platen 1 t/m 9
  - het prentenboek: 'Van Top tot Teen' van Eric Carle
-

